

KOMUNIKAT NR 12/2016
KRAJOWEJ RADY BIEGLYCH REWIDENTÓW

z dnia 18 kwietnia 2016 r.

w sprawie wykonywania przez biegłych rewidentów
poszerzonego badania sprawozdania finansowego banków spółdzielczych za rok 2015

Biegły rewident podejmujący się poszerzonego badania sprawozdania finansowego banku spółdzielczego za rok 2015 powinien kierować się następującymi zasadami:

1. Zakres poszerzonego badania jakości aktywów może zostać określony w umowie o badanie rocznego sprawozdania finansowego za rok 2015 lub w załączniku do umowy o badanie rocznego sprawozdania finansowego.

W tym przypadku powyższe badanie powinno być przeprowadzone zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz Krajowym standardem rewizji finansowej nr 1 „Ogólne zasady badania sprawozdań finansowych”. Wynikiem tej usługi powinna być opinia niezależnego biegłego rewidenta oraz raport z badania sprawozdania finansowego oraz dodatkowy raport z poszerzonego badania aktywów.

Raport z badania sprawozdania finansowego banku spółdzielczego za rok 2015 powinien informować o dodatkowym raporcie z poszerzonego badania jakości aktywów. Zakres i szczegółowość raportu z poszerzonego badania jakości aktywów należy ustalić ze zleceniodawcą.

Proces poszerzonego badania jakości aktywów oraz sposób doboru próby powinien zostać udokumentowany w dokumentacji rewizyjnej w sposób zgodny z Krajowym standardem rewizji finansowej nr 1.

Biorąc pod uwagę możliwą rozbieżność terminów określonych dla sporządzenia i zatwierdzenia rocznych sprawozdań finansowych banków spółdzielczych i terminów zakończenia prac dotyczących poszerzonego badania jakości aktywów oraz audytu zarządzania ryzykiem, może się zdarzyć, że usługę badania rocznego sprawozdania finansowego banku spółdzielczego oraz poszerzonego badania jakości aktywów będą realizować różne podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych lub ten sam podmiot, który badał sprawozdanie finansowe za rok 2015, lecz w terminie innym niż badanie.

2. W tych okolicznościach poszerzone badanie jakości aktywów powinno zostać przeprowadzone zgodnie z Krajowym standardem rewizji finansowej nr 3 „Ogólne zasady przeprowadzania przeglądu sprawozdań finansowych/skróconych sprawozdań finansowych oraz wykonywania innych usług poświadczających”, stosując, w oparciu o delegację zawartą w ustępie 30 tego standardu odpowiednio postanowienia Krajowego Standardu Usług Atestacyjnych 3000 w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Usług Atestacyjnych 3000 (IAASB IFAC) oraz Międzynarodowych Założeń Konceptyjnych Usług Atestacyjnych (dalej: „MZKUA”).

Wynikiem usługi powinno być sprawozdanie z usługi atestacyjnej przedstawiające opinię (wniosek) w formie potwierdzenia (przez afirmację) sporządzone zgodnie z powyższym standardem. W powyższej sytuacji należy uwzględnić także zapisy punktów 210.12-210.14 Kodeksu etyki zawodowych księgowych Międzynarodowej Federacji Księgowych, dotyczące podjęcia się pracy uzupełniającej lub dodatkowej wobec pracy wykonanej przez biegłego rewidenta przeprowadzającego badanie rocznego sprawozdania finansowego banku spółdzielczego za rok 2015.

3. Usługa atestacyjna dotycząca zarządzania ryzykiem kredytowym powinna być wykonana na podstawie odrębnej umowy lub odrębnego punktu tej samej umowy, zgodnie z Krajowym standardem rewizji finansowej nr 3 „Ogólne zasady przeprowadzania przeglądu sprawozdań finansowych/skróconych sprawozdań finansowych oraz wykonywania innych usług poświadczających”, w oparciu o delegację zawartą w ustępie 30 tego standardu stosując odpowiednio postanowienia Krajowego Standardu Usług Atestacyjnych 3000 w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Usług Atestacyjnych 3000 (IAASB IFAC) oraz Międzynarodowych Założeń Konceptyjnych Usług Atestacyjnych (dalej: „MZKUA”).

Celem realizowanej usługi jest wyrażenie opinii o wystarczającej pewności o tym, czy wybrane elementy systemu zarządzania ryzykiem kredytowym są zgodne z przepisami zewnętrznymi i wewnętrznymi obowiązującymi bank.

Opinia wyrażana jest w zakresie następujących obszarów:

- 1) organizacja procesu zarządzania ryzykiem;
- 2) identyfikacja i pomiar ryzyka;
- 3) limity ograniczające poziomy ryzyka;
- 4) testy warunków skrajnych;
- 5) funkcjonalna komórka kontroli wewnętrznej;
- 6) informacja zarządcza.

W sprawozdaniu biegłego rewidenta musi zostać zamieszczona uwaga jednoznacznie wskazująca, że wyrażenie powyższej opinii przez biegłego rewidenta nie jest jednoznaczne z wyrażeniem przez niego całościowej i kompleksowej opinii o systemie kontroli wewnętrznej lub systemie zarządzania ryzykiem kredytowym banku.

Biegły rewident powinien sformułować opinie o każdym z sześciu obszarów wskazanych powyżej.

Sprawozdanie z usługi atestacyjnej, o której mowa powyżej, powinno zawierać m. in.:

- tytuł „Sprawozdanie biegłego rewidenta z wykonania usługi atestacyjnej dotyczącej oceny wybranych elementów systemu zarządzania ryzykiem kredytowym”,
- adresata wskazującego wszystkich zidentyfikowanych użytkowników,
- informację o systemie zarządzania ryzykiem kredytowym,
- wskazanie weryfikowanych obszarów systemu zarządzania ryzykiem kredytowym:
 - 1) organizacja procesu zarządzania ryzykiem;
 - 2) identyfikacja i pomiar ryzyka;
 - 3) limity ograniczające poziomy ryzyka;
 - 4) testy warunków skrajnych;
 - 5) funkcjonalna komórka kontroli wewnętrznej;
 - 6) informacja zarządcza;
- określenie kryteriów oceny poszczególnych obszarów,
- wnioski dotyczące każdego z sześciu obszarów.

Każdy z wniosków może być wyrażony w formie pozytywnej (przez afirmację), negatywnej, z zastrzeżeniem, z objaśnieniem lub biegły rewident może odstąpić od wyrażenia wniosku, o czym stanowią punkty 50 i 51 KSRF 3000.

Biegły rewident powinien udokumentować wykonanie usługi poprzez uzyskanie wystarczających i odpowiednich dowodów potwierdzających wnioski wyrażone w Sprawozdaniu biegłego rewidenta z wykonania usługi atestacyjnej.

Biegły rewident powinien uzyskać pisemne oświadczenie od zarządu banku dotyczące poszczególnych aspektów danego zagadnienia (np. „Zarząd banku oświadcza, że bank posiada procedury dotyczące zarządzania ryzykiem kredytowym dla wszystkich istotnych pozycji aktywów”, „Zarząd banku oświadcza, że przyjęte przez bank rozwiązania organizacyjne w ramach procesu zarządzania ryzykiem są adekwatne, tj. zapewniają rozdzielenie oceny ryzyka pojedynczej transakcji przed podjęciem decyzji o udzieleniu kredytu od procesu sprzedaży, uruchomienia kredytu i monitoringu, itd.”).

4. „Sprawozdanie biegłego rewidenta z wykonania usługi atestacyjnej dotyczącej oceny wybranych elementów systemu zarządzania ryzykiem kredytowym” powinno być odrębnym sprawozdaniem od sprawozdania z badania sprawozdania finansowego, ponieważ:
 - stosowane są do nich odmienne standardy rewizji;
 - ujęcie łączne wszystkich zagadnień poszerzonego badania w sprawozdaniu z badania sprawozdania finansowego spowodowałoby zmniejszenie przejrzystości opinii z badania rocznego sprawozdania finansowego.
5. Niniejszy Komunikat zawiera wybrane, kluczowe informacje dotyczące wykonywanej usługi atestacyjnej. Szczegółowe zasady wykonania usługi są zawarte w wymienionych wyżej standardach.